Informatívna správa o stave projektu Kreatívneho centra Košického kraja a možnosti riešenia

Projekt Kreatívneho centra Košického kraja (ďalej len „KC“) za takmer 19 mil. Eur je realizovaný v areáli bývalej tabakovej továrne na Strojárenskej ulici v Košiciach. V KC majú vzniknúť otvorené pracovné dielne, otvorené inovačné ateliéry, najmä so zameraním na media art a dizajn, ale aj scénické či vizuálne umenie, remeslá a kultúrne dedičstvo. Súčasťou majú byť tiež programy na podporu podnikania vrátane podpory sieťovania a spolupráce.

Ministerstvo kultúry SR, ktoré je sprostredkovateľom Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP), pripravovalo výzvu na kreatívne centrá od roku 2017. Samotná výzva bola vyhlásená až v roku 2019, hneď na to KSK podal žiadosť o nenávratný finančný príspevok. Proces hodnotenia podaných žiadostí o nenávratný finančný príspevok Ministerstvom kultúry SR trval takmer rok. Žiadosť KSK o NFP bola vyhodnotená ako úspešná:

1. 3.11.2020 doručenie rozhodnutia o schválení NFP
2. 12.1.2021 dátum účinnosti zmluvy o NFP (ukončenie projektu preukázať kolaudačným rozhodnutím alebo predčasným užívaním do 31.12.2023)

a KSK bezodkladne v novembri 2020 spustil prípravu procesu VO. Úrad pre verejné obstarávanie po ex ante kontrole súťažných podkladov v marci 2021 nariadil rozdeliť zákazku na štyri časti:

I. Kreatívne centrum Košického kraja – stavebné práce (PHZ 10 785 108,97 Eur bez DPH), doba realizácie 15 mesiacov od prevzatia diela
II. Dodávka a montáž slaboprúdových rozvodov SO01 a SO02 (PHZ 1 829 494,63 Eur bez DPH)
III. Stolárske výrobky SO01 (PHZ 91 464 Eur bez DPH)
IV. Veľkokapacitné kovové kvetináče SO01 (PHZ 18 494 Eur bez DPH)

Po vykomunikovaní súťažných podkladov aj s Ministerstvom kultúry SR bolo vyhlásené verejné obstarávanie koncom júna 2021 (https://www.uvo.gov.sk/vyhladavanie/vyhladavanie-zakaziek/detail/430438?cHash=70fa81bae7787b00a0e597b34cc84710).

V januári 2022 bolo verejné obstarávanie ukončené a odoslané na kontrolu VO na Úrad pre verejné obstarávanie pred podpisom zmluvy. Ponuku v rámci súťaže na časť I. predložili tri subjekty a umiestnili sa v tomto poradí:

1. Chemkostav, a. s., Michalovce – ponuka 9 839 220,66 Eur bez DPH
2. Metrostav Slovakia, a. s., Bratislava – ponuka 9 999 696,53 Eur bez DPH
3. HASTRA s. r. o., Žilina - ponuka 10 138 002,35 Eur bez DPH

ÚVO v marci 2022 odpovedalo KSK, že z dôvodu zmeny legislatívy kontrolu nezrealizuje a KSK požiadal MK SR o usmernenie v ďalšom postupe. Na základe usmernenia MK SR KSK vyzval Chemkostav a. s. na uzavretie zmluvy koncom marca 2022. Chemkostav a. s. na konci **apríla 2022** odovzdal podpísanú zmluvu o dielo, ale zároveň doručil oznámenie, že nie je schopný, či samostatne alebo subdodávateľmi splniť predmet zákazky. Na základe vzájomných rokovaní a dožiadaní bolo zo strany KSK vyhodnotené, že uchádzač prestal spĺňať podmienky účasti a KSK sa obrátil **v júli 2022** na druhého v poradí firmu Metrostav a. s., Bratislava. Po kontrole splnenia podmienok účasti bola v auguste 2022 firma Metrostav a. s. vyzvaná na podpis zmluvy. Firma Metrostav a.s. podmienila podpis zmluvy o dielo

odsúhlasením navýšenia cien. KSK vyhodnotil tento postup pred samotným uzavretím zmluvy o dielo ako rizikový (aj na základe spracovaného znaleckého posudku), odmietol akceptovať túto požiadavku a v novembri 2022 sa obrátil na tretieho uchádzača v poradí spoločnosť HASTRA s. r. o., Žilina.

Spoločnosť HASTRA s. r. o. **16.1.2023** podpísala zmluvu o dielo a následne 24.1.2023 prevzala stavenisko s lehotou realizácie diela **15 mesiacov** od prevzatia staveniska. Na časti II., III., IV. verejného obstarávania **bola podpísaná zmluva o dielo 30.9.2022 so spoločnosťou Metrostav a. s..**

Súbežne, vzhľadom na objektívne príčiny zdržania procesu obstarania a realizácie diela popísané vyššie, **MK SR ako sprostredkovateľský orgán pristúpilo koncom roka 2022 k vykonaniu finančnej kontroly** za účelom preverenia stavu pripravenosti projektu KC a uzavretej zmluvy o NFP. Na výkon kontroly boli prizvaní aj dvaja znalci (autorizovaný architekt a autorizovaný stavebný inžinier), za účelom posúdenia možnosti stavebno-technického riešenia do konca roku 2023 resp. podľa uzavretej zmluvy. Aj napriek objektívnym skutočnostiam popísaným vyššie, poskytnutiu súčinnosti zo strany KSK a predloženiu upraveného harmonogramu dokončenia diela (do 11 mesiacov od prevzatia staveniska) podľa návrhu správy z finančnej kontroly na mieste doručenej 15.3.2023 bolo konštatované, že realizácia projektu v dikcii uzavretej zmluvy o NFP v lehote do 31.12.2023 nie je postačujúca a nekorešponduje s uzavretou zmluvou o dielo so spoločnosťou HASTRA s. r. o. (doba realizácie 15 mesiacov od odovzdania staveniska). Voči záverom správy z finančnej kontroly podal KSK námietky 22.3.2023, k dnešnému dňu neevidujeme ich vyhodnotenie.

Pri tomto bode je potrebné uviesť, že zo strany KSK je vyvíjané maximálne úsilie pre záchranu projektu a bezodkladne po podpise zmluvy o dielo sa uskutočnila séria rokovaní so zhotoviteľom HASTRA s. r. o. a bol podpísaný dodatok č. 2 dňa 13.3.2023, ktorý obsahoval upravený harmonogram prác do 31.12.2023 s úplným ponechaním sankčného mechanizmu v prípade nedodania diela zhotoviteľom HASTRA s. r. o. riadne a včas - 2765/2022/OPaI-57796 (288/8/2023/8) | Centrálny register zmlúv (gov.sk).

KSK požiadal po odovzdaní staveniska 27.1.2023 prostredníctvom systému ITMS o zmenu v zmluve o poskytnutí NFP ohľadne termínu realizácie jednotlivých aktivít vzhľadom na objektívne posuny v projekte, ale táto žiadosť zo strany MK SR nebola akceptovaná. KSK opätovne oznámil vykonanie zmeny projektu pokiaľ ide o začiatok realizácie hlavných aktivít projektu a skrátenie doby trvania projektu v marci 2023 (bezodkladne po uzatvorení dodatku č. 2 k zmluve o dielo z 13.03.2023). Táto zmena je posudzovaná momentálne zo strany MK SR. Od začiatku roka sa uskutočnilo viacero rokovaní a stretnutí s Ministerstvom kultúry SR, ale významný progres akcelerácie projektu nebol dosiahnutý.

Medzičasom bol KSK kontaktovaný zo strany spoločnosti HASTRA s. r. o.:

1. O riešenie postúpenia pohľadávky z dôvodu potreby zabezpečenia financovania realizácie diela (podlieha súhlasu Zastupiteľstva KSK)
2. O akceptáciu navýšenia celkovej ceny diela z dôvodov krízy a vojny o 40 %

Obdobnú žiadosť na navýšenie ceny eviduje KSK aj od spoločnosti Metrostav a. s. na časti II., III., IV. časti diela.

Zároveň je potrebné uviesť, že Úrad pre verejné obstarávanie dňa 14.10.2022 začal výkon kontroly pre jednotlivé časti zákazky projektu KC. Dňa 26.1.2023 bola kontrola v časti

zákazky II., III., IV. zastavená a neboli zistené nedostatky v procese VO. V časti I. zákazky nie je kontrola ku dnešnému dňu ukončená.

Cieľ materiálu:
Cieľom materiálu je poukázať na aktuálny stav a predpokladaný vývoj projektu KC, a to aj so zohľadnením rizík plynúcich pre KSK.

Alternatíva 1: Pokračovanie v projekte
KSK má v súčasnosti podpísanú s Ministerstvom investícii, regionálneho rozvoja a informatizácie SR zastúpeným Ministerstvom kultúry SR zmluvu o NFP. Podľa podmienok zmluvy má KSK **riadne a včas ukončiť projekt a uhradiť všetky výdavky do 31.12.2023** za dodržania podmienok stanovených v Zmluve o NFP, výzve na predkladanie žiadostí o NFP a jej riadiacej dokumentácie. Nenaplnenie merateľných ukazovateľov do 31.12.2023 môže mať za následok uplatnenie sankčných mechanizmov, a to až do výšky 100 % poskytnutej sumy NFP (napr. nesplnenie predloženia kolaudačného rozhodnutia alebo predbežného/dočasného užívania stavby). Zároveň akákoľvek zmena v projekte alebo jeho financovaní (či už napr. navýšenie cien alebo práce naviac) podliehajú zmenovému konaniu v gescii Ministerstva kultúry SR (vrátane rizík plynúcich zo zákona o VO – korekcie). Financovanie diela z nenávratného finančného príspevku je neisté a podmienené riadnym zavŕšením externých procesov (kontrola ÚVO, zmenové konanie MIRI SR, finančná kontrola MIRI SR) a súčasným fyzickým ukončením projektu (vykonaním diela) riadne a včas spoločnosťou HASTRA s. r. o. do 31.12.2023

Udržateľnosť projektu je stanovená v horizonte 10 rokov, v rámci ktorých je potrebné deklarovať funkčnosť KC a splnenie všetkých indikátorov.
Aktuálne podpísané zmluvy o dielo so spoločnosťami HASTRA s. r. o. a Metrostav vrátane aktuálne účinných dodatkov sa javia ako potencionálne spôsobilé splniť požadovaný termín 31.12.2023, ale ich splnenie je podmienené viacerými skutočnosťami a rizikami, ktoré sú najmä:

1. Na základe vykonanej finančnej kontroly na mieste je riziko odstúpenia od zmluvy zo strany Ministerstva kultúry SR možné hodnotiť ako reálne ohrozenie podstatnej časti financovania projektu (po prípadnom negatívnom vyhodnotení podaných námietok zo strany KSK)
2. Je potrebné sa vysporiadať s dofinancovaním projektu a požiadavkou oboch zhotoviteľov pri navýšení ceny diela (znalecký posudok zo strany KSK ohľadne opodstatnenosti zmeny čo do dôvodu aj do výšky, každé prípadné navýšenie ceny podlieha zmenovému schvaľovaciemu konaniu zo strany Ministerstva kultúry SR) a požiadavke na postúpenie pohľadávky zo strany HASTRA s. r. o.
3. V prípade neukončenia projektu a nenaplnenia záväzných ukazovateľov riziko vrátenia vyčerpanej sumy NFP späť zo strany KSK a následný negatívny dopad na rozpočet KSK vrátane vysporiadania stavby do budúcna s jednotlivými zhotoviteľmi
4. Časová tieseň pri podávaní jednotlivých žiadostí o platby a riziko zdĺhavých procesov zmenových konaní podmienených súhlasom MK SR.

Uvedené riziká sú detailnejšie spracované v právnom stanovisku vypracovanom externou advokátskou kanceláriou.

Alternatíva 2: Vysporiadanie vzťahov
Vzhľadom k právnym a ekonomickým rizikám pre KSK popísaným vyššie je alt. 2 vysporiadanie vzťahov a to jednak k Ministerstvu kultúry SR a jednak k zhotoviteľom pri rešpektovaní aktuálneho právneho stavu a to za podmienok:

- KSK urobí všetky potrebné kroky, aby napriek vonkajším okolnostiam, ktoré sa nedali ovplyvniť, bol projekt KC realizovaný z iných zdrojov a v obmenenej podobe, ktorá bude ešte viac reflektovať dynamicky sa meniace potreby trhu a bez záväzkov „zhora“, ktoré v mnohom deformujú dlhodobo udržateľné riešenia pre funkčný ekosystém kreatívnych odvetví (zabezpečíme v podstate novú verziu KC KSK 2.0)
- Objekt na Strojárenskej je vhodný na rekonštrukciu financovanú z iných externých zdrojov, ktoré sú/budú k dispozícii (Plán obnovy, OP Slovensko), aby ostal zachovaný zámer kreatívnej štvrte
- V kooperácii s kreatívnou komunitou kraja (Stroj, Tabačka, CIKE a iní aktéri z regiónu)
- To znamená, že naďalej budú bežať snahy o prípravu priestorov a zároveň budú realizované „mäkké aktivity“ pre akcelerovanie inovačného potenciálu a kreativity v kraji.

V prípade alt. 2 bude KSK znášať náklady, ktoré boli nevyhnutne vynaložené na doterajšie práce (odhad do 500 tis. Eur) a prípravnú činnosť v rámci virtuálnej časti KC.

Košice, dňa 14.4.2023

Vypracoval: JUDr. Boris Bilčak
Ing. Vladimír Hlivák
PhDr. Jana Knežová, PhD.

Prílohy:

1. Zmluva o dielo vrátane dodatkov HASTRA s. r. o. a Metrostav a. s.

Odkazy:
1a - https://www.crz.gov.sk/data/att/3614693.pdf - Dodatok Metrostav
1b - https://www.crz.gov.sk/data/att/3726563.pdf - Zmluva Metrostav - stolárske výrobky
1c - https://www.crz.gov.sk/data/att/3726574.pdf - Zmluva Metrostav - slaboprúdové rozvody
1d - https://www.crz.gov.sk/data/att/3726572.pdf - Zmluva Metrostav - kvetináče
1e - https://www.crz.gov.sk/data/att/3858433.pdf - Zmluva o dielo – HASTRA
1f - https://www.crz.gov.sk/data/att/3858453.pdf - Dodatok č. 1 – HASTRA
1g - https://www.crz.gov.sk/data/att/3990389.pdf - Dodatok č. 2 - HASTRA

2. Návrh správy z finančnej kontroly na mieste zo strany MK SR a podané námietky zo strany KSK
3. Žiadosti HASTRA s. r. o. – navýšenie ceny diela a o súhlas veriteľa s postúpením pohľadávky
4. Žiadosť Metrostav a. s. – navýšenie ceny diela
5. Zamietnutie žiadosti KSK zo strany MK SR o predlženie lehoty v zmenovom konaní (súvisiace s rokovaniami s HASTROU s. r. o. a následným podpisom dodatku č. 2)
6. Opätovné podanie žiadosti zo strany KSK smerom na MK SR na zmenové konanie (po podpise dodatku č. 2 s HASTRA s. r. o.)